

KONING LIJSTERBAARD.

ER was eens een koning, die een dochter had. De prinses was de schoonste van alle meisjes der wereld, maar daarbij zoo trotsch en hoogmoedig, dat ze geen enkele man goed genoeg voor zich vond. De een na de ander, die om haar hand vroeg, wees ze af en ze bespotten hen nog bovendien. Eens liet de koning een groot feest aanrichten en noodigde daarop van heinde en ver allen uit, die graag met de prinses zouden willen trouwen. Ze werden allen naar hun rang en stand op een rij geschaard: eerst de koningen, toen de hertogen, de vorsten, de graven en baronnen en eindelijk de gewone edellieden en ridders. Nu werd de koningsdochter langs de rij geleid, maar op ieder had ze wat aan te merken. De een was haar te dik. „Net een wijnavat,” zei ze. De tweede was te lang. „Zoo’n lange sladood!” De derde te klein. „Wat een pieterig mannetje!” De vierde te bleek. „De dood van pierlala.” De vijfde te rood. „Kalkoensche haan.” De zesde was niet recht genoeg. „Kromgetrokken achter de oven.” En zoo had ze tegen ieder wat te zeggen, maar het meest bespotten ze een goede koning, die de eerste van de rij was, maar wiens kinbaard een beetje puntig vooruit stak. „Hé,” riep de prinses, „kijk die eens, die heeft een kin als de bek van een lijster,” en omdat het eigenlijk zijn baard was die naar voren stond, kreeg die koning de bijnaam: Koning Lijsterbaard. Maar toen de oude koning zag, dat zijn dochter niets deed dan haar aanbidders bespotten en allen vermaadde, die haar hand kwamen vragen, werd hij boos en zwoer een plechtige eed dat ze de eerste de beste bedelaar, die aan de deur kwam, tot man zou hebben. Een paar dagen later kwam er een speelman onder het venster van het kasteel een liedje zingen, om daarmede een aalmoes te verdienen. Toen de koning dat hoorde, zei hij: „Laat de liedjeszanger boven komen.” De speelman kwam binnen in zijn vuile, havelooze kleding, zong een lied voor de

koning en zijn dochter, en vroeg, toen hij klaar was, om een milde gift. De koning zei: „Je gezang heeft mij zoo goed bevallen, dat ik je mijn dochter tot vrouw wil geven.” De prinses schrok geweldig, maar de koning zei: „Ik heb gezworen je aan de eerste de beste bedelaar te geven, en die eed zal ik houden.” Het hielp niet of ze al tegenstribbelde, de geestelijke werd gehaald en ze werden op slag getrouwd. Toen dat afgelopen was, zei de koning: „Een bedelvrouw hoort niet langer in mijn kasteel; je kunt nu met je man op 't pad gaan.”

De bedelaar nam haar bij de hand en leidde haar de poort uit, en ze moest te voet met hem verder gaan. Toen ze aan een groot bosch kwamen, vroeg zij:

- „Zeg, van wie hoort dit mooie bosch?” En hij antwoordde:
- „Dat hoort van koning Lijsterbaard; Had hem maar genomen, dan was het jouw bosch, Maar je was hem niet waard.” Zij zuchtte:
- „Ach, ware hij nu gekomen,

Dan had ik hem wel genomen,
Die goede koning Lijsterbaard.”

Daarna kwamen zij over een mooie bloemenwei; weer vroeg ze:

- „Zeg, van wie hoort die groene wei?” Hij antwoordde:
- „Die hoort van koning Lijsterbaard;
Had hem maar genomen, dan was het jouw wei,
Maar je was hem niet waard.” Zij zuchtte weer:
- „Ach, ware hij nu gekomen,
Dan had ik hem wel genomen,
Die goede koning Lijsterbaard.”

Daarop kwamen ze door een groote stad, weer vroeg ze:

- „Zeg, van wie hoort die mooie stad?”
- „Die hoort van koning Lijsterbaard;
Had hem maar genomen, dan was het jouw stad.
Maar je was hem niet waard.” En zij zuchtte:
- „Ach, ware hij nu gekomen,
Dan had ik hem wel genomen,
Die goede koning Lijsterbaard.”

„Dat bevalt me niet,” zei de speelman, „dat je aldoor maar een andere man wenscht; ben ik soms niet goed genoeg?”

Eindelijk kwamen ze aan een klein huisje; toen zei ze:

„Ach, ach, wat is dat huisje klein,

Van wie zou wel dat krotje zijn?"

De speelman antwoordde: „Dat is het huis van jou en van mij, en daar wonen we samen in.” De deur was zoo laag, dat ze zich bukken moest om naar binnen te gaan.

„Waar zijn de bedienden?” vroeg de prinses.

„Wat bedienden!” antwoordde de bedelaar, „je moet zelf doen wat je wilt dat er gedaan wordt. Maak nu maar dadelijk vuur aan en zet het water op, om eten voor me te koken, want ik ben heel moe.”

De koningsdochter wist niets van vuur aanmaken en koken, en de bedelaar moest zelf mee helpen, anders zou er niets van terecht gekomen zijn. Toen het schrale maal opgegeten was, gingen ze slapen, maar de volgende morgen jaagde hij haar heel in de vroegte uit het bed om het huishouden te doen.

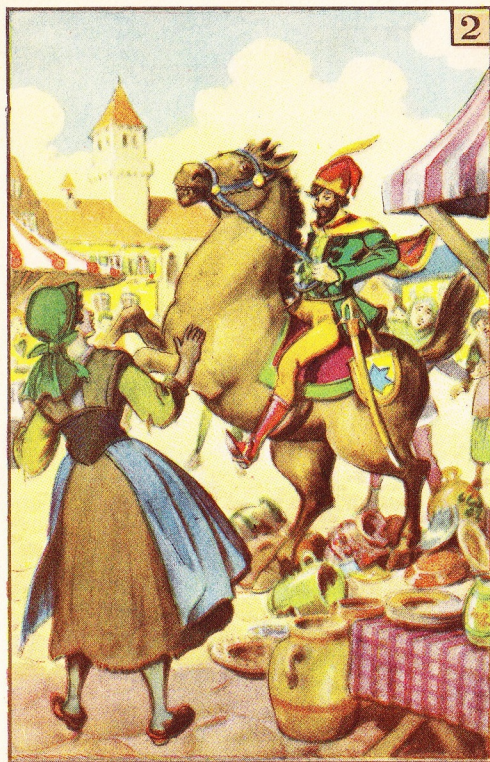
Zoo leefden ze een paar dagen zoo goed en zoo kwaad als het ging, en aten hun voorraad op. Toen zei de man: „Vrouw, zoo gaat het niet langer, dat wij hier maar eten en niets verdienen. Je moet manden vlechten.” Hij ging er op uit, sneed wilgetakken en bracht die mee naar huis; die begon ze te vlechten, maar door de harde takken gingen haar vingers stuk.

„Ik zie, dat gaat niet,” zei de man. „Ga dan liever spinnen, misschien kan je dat beter.”

Ze ging aan het spinnewiel zitten en probeerde er wat van terecht te brengen, maar de harde draad maakte een snee in haar zachte vinger, zoodat het bloed er uit liep.

„Zie je,” zei haar man, „je deugt toch voor geen enkel werk; met jou ben ik slecht af. Nu zal ik probeeren een handel in potten en aardewerk te beginnen; je moet op de markt gaan zitten en mijn waren verkoopen.”

„Ach,” dacht zij, „en als er nu op de markt menschen komen uit het land van mijn vader en me daar

En stond ineens midden tusschen de potten

zien zitten, wat zullen ze mij uitlachen.” Maar ’t hielp niet of ze al tegenstribbelde, ze moest zich wel schikken als ze niet van honger sterven wou.

De eerste dag ging ’t goed, want de menschen kochten graag wat bij zoo’n mooi vrouwtje en ze betaalden wat zij vroeg; er waren er zelfs verscheidenen die haar het geld gaven, maar haar de potten lieten houden. Nu hadden ze wat geld om van te leven, zoolang het duurde, en toen het op was, sloeg de man ’n nieuwe voorraad aardewerk in. De vrouw zocht een plaatsje uit op de hoek van de markt, waar veel menschen langs kwamen; ze zette al het aardewerk om zich heen op de grond en begon te verkoopen. Maar plotseling verscheen op de markt een dronken huzaar te paard; het dier maakte allerlei rare bewegingen en sprongen en stond ineens midden tusschen de potten, zoodat ze in duizend scherven braken. Het vrouwtje begon bitter te schreien en wist van angst niet wat te doen. „Wat zal mijn man wel zeggen?” snikte zij, „wat zal hij me doen?”

Ze liep schreiend naar huis en vertelde hem het ongeluk dat haar overkomen was.

„Wie gaat nu ook met aardewerk op de hoek van de markt zitten?” zei de man. „Houd nu maar op met huilen; ik zie wel

dat je voor geen enkel werk te gebruiken bent. Ik ben juist voor je in het kasteel van onze koning geweest en heb daar gevraagd of ze geen keukenmeid nodig hebben; gelukkig kwam dat net goed en hebben ze me beloofd dat ze je ervoor aannemen wilden. Je krijgt dan vrij eten.”

Nu werd de prinses dus een keukenmeisje. Ze moest allerlei vuile en vervelende werkjes doen en de kok een handje helpen. Ze naaide in haar beide zakken een pannetje; daarin bracht ze naar huis wat er van het eten overschoot, en daarvan leefden ze samen.

Niet lang daarna zou de bruiloft van de oudste zoon van de koning gevierd worden. De arme vrouw ging naar boven voor de deur van de feestzaal staan om eens te kijken naar al dat moois. Toen de lichten alle werden aangestoken en de gasten binnen traden, de een al mooier gekleed dan de ander, en alles schitterde van pracht, toen dacht zij bedroefd aan het treurige lot dat haar getroffen had, en zij verwenschte haar trots en haar hoogmoed, die haar zoo vernederd hadden en haar in zulk een armoede hadden gedompeld. Van de smakelijke spijzen, die telkens weer in de feestzaal binnengedragen werden, en wier heerlijke geur haar in de neus drong, gaven de dienstknechten haar nu en dan een hapje; dat deed ze in de pannetjes, die ze bij zich droeg, om het straks mee naar huis te nemen.

Opeens trad de koningszoon de feestzaal in. Hij was gekleed in zijde en fluweel en had een gouden ketting om de hals. Toen hij het mooie vrouwtje terzijde van de deur zag staan, greep hij haar bij de hand om met haar te dansen, maar zij weigerde, omdat zij er zoo armelijk uitzag. Maar daar ziet zij ineens dat de koningszoon dezelfde is als koning Lijsterbaard, die om haar hand gedongen had, maar die zij met spot had afgewezen. Koning Lijsterbaard bleef haar hand vasthouden; haar tegenstribbelen hielp niet, hij trok haar mee de zaal in. Ineens brak het koord waaraan haar zakken hingen, en de pannetjes met eten vielen er uit, de soep liep op de grond en de stukken eten lagen

over de vloer verspreid. Toen de gasten dat zagen, begonnen ze haar allemaal uit te lachen, en ze schaamde zich zoo, dat ze wel duizend mijl diep onder de aarde had willen verzin- ken. Snel vluchtte ze de deur uit en wilde het kasteel uitloopen, maar op de trap haalde een man haar in en bracht haar in de feestzaal terug, en toen zij hem aankeek zag ze, dat het weer dezelfde koning Lijsterbaard was.

Deze sprak haar vriendelijk toe en zei: „Wees niet bang, lieve vrouw, want ik en de speelman, die met je in dat akelige huisje gewoond heeft, zijn één en dezelfde. Uit liefde tot je heb ik me zoo vermomd, en de huzaar die je aardewerk stuk gereden heeft, was ik ook. Dat alles heb ik gedaan om je trots te overwinnen en je te laten zien hoe leelijk je hoogmoed was en de wreedheid waarmee je mij en de anderen bespot hebt.”

Toen begon ze van berouw bitter te schreien en zei: „Ik heb heel verkeerd gehandeld en ik ben niet waard je vrouw te zijn.”

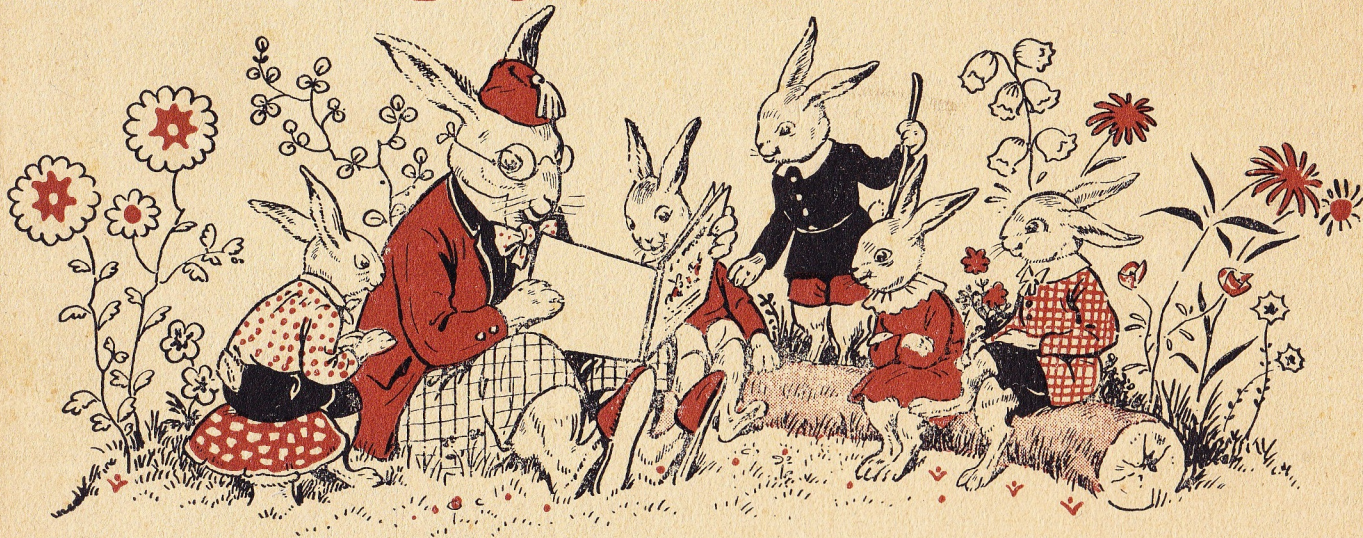
Maar de jonge koning zeide: „Troost je, lieve vrouw, de booze dagen zijn nu voorbij; ik houd nu nog veel meer van je dan vroeger, en nu gaan we onze bruiloft vieren.”

Toen kwamen de hofdames en deden de koningin de prach-

tigste kleeren aan, en haar vader kwam op het feest met zijn heele hofstoet, en zij wenschten haar geluk met haar huwelijk met de goede koning Lijsterbaard, en toen begon de echte schik. Ik wou dat jij en ik er ook bij waren geweest.

Sprookjesboeken van Vader Haas

NAVERTELD DOOR FELIX ORTT MET PRENTJES VAN JAN WIEGMAN

DERDE BOEKJE

UITGAVE VAN HAAS' AZIJNFABRIEKEN N.V.

— — — HAARLEM — — —

Sprookjesboeken van Vader Haas

DERDE BOEKJE

Sprookjes van Grimm, voor de kleintjes naverteld

DOOR

FELIX ORTT